

Civilna iniciativa ZA PTUJSKO OBVOZNICO

civilna.iniciativa@ptujskaobvoznica.com

Mitja Krapša
Spuhlja 91d
2250 Ptuj

Naslovnik:

Direktorat za ceste in cestni promet

MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

Tržaška cesta 19
1000 Ljubljana
gp.mzi@gov.si

Zadeva: Zahteva za omejitev prometa in izvedbo PVO zaradi preseganja onesnaženosti zraka in hrupa

Spoštovani,

Civilna iniciativa za Ptujsko obvoznico se sklicuje na dosedanjo komunikacijo z vašim ministrstvom (dokumenti v prilogi), v katerih ste navedli, da situacijo spremljate ter da ste uvedli omejitve, ki pa zaradi izjem niso imele učinkov na zmanjšanje tranzitnega prometa.

Dodatno:

Cesta G1-2/0249 Ptuj–Spuhlja je bila grajena kot magistralna cesta M-3.3, projektirana za največ 5000 vozil/dan v skladu s standardom JUS U.C4.020. Kasneje je bila le preimenovana v G1, brez izvedbe rekonstrukcije ali presoje vplivov na okolje.

To pomeni, da so sedanje obremenitve 3x višje od projektiranih in da cesta ne ustreza minimalnim tehničnim standardom za varno uporabo.

1. Preseganje benzo(a)pirena (B(a)P)

Po podatkih NLZOH Maribor za leto 2024 (Poročilo št. 2930-16/11959-24 / 13) znaša letna povprečna koncentracija B(a)P na merilnem mestu Spuhlja $1,6 \text{ ng/m}^3$, kar presega ciljno vrednost 1 ng/m^3 , določeno v:

- Uredbi o arzeniu, kadmiju, živem srebru, niklju in policikličnih aromatskih ogljikovodikih v zunanjem zraku (Ur. l. RS št. 56/06, 44/22),
- Direktivi 2004/107/ES.

B(a)P je rakotvoren (razred 1 IARC). Dolgotrajna izpostavljenost povzroča povečano tveganje za pljučnega raka, kar potrjuje NLZOH.

Kršitve mejnih vrednosti benzo(a)pirena in PM10 so dokazano ugotovljene s strani NLZOH

že od leta 2021, kar pomeni, da navedbe ministrstva iz dopisa z dne 31.5.2023 o tem, da "situacijo spremljajo in bodo po potrebi ukrepali", niso resnične, saj je problem znan in trajen najmanj zadnja štiri leta.

2. Preseganje hrupa

Kot izhaja iz Občinskega programa varstva okolja MO Ptuj 2022–2027, hrup na G1-2/0249 Ptuj–Spuhlja presega mejne vrednosti, določene v:

- Uredbi o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Ur. l. RS št. 43/18, 59/19, 44/22),
- Direktivi 2002/49/ES.

Preseganje mejnih vrednosti hrupa je ugotovljeno že pred letom 2021, kar dodatno potrjuje, da so navedbe ministrstva o "spremljanju stanja" brez vsebine, saj ukrepov ni bilo izvedenih.

Ministrstvo je skupaj z Mestno občino Ptuj po ZVO-2 in OPVO dolžna izvajati ukrepe za zmanjšanje hrupa, a do danes ni izvedla niti akcijskega načrta.

3. Zakonske obveznosti

- 51. člen ZVO-2: za bistveno povečanje obremenitve je obvezna presoja vplivov na okolje (PVO).
- 90. člen ZVO-2: opravljanje dejavnosti brez PVO, kadar je ta predpisana, je prepovedano.
- Direktiva 2008/50/ES in 2004/107/ES sta neposredno zavezujoči za RS.
- Kazenski zakonik (KZ-1, 332. člen): ogrožanje zdravja ljudi z opustitvijo dolžnega ravnanja.

4. Zahteva

Zaradi zgoraj navedenega civilna iniciativa za Ptujsko obvoznico na podlagi ZVO-2, Direktive 2008/50/ES in 2004/107/ES ter Aarhuške konvencije **zakonsko ZAHTEVA:**

- **takojšnjo omejitev prometa na največ 10.000 vozil/dan,**
- **izvedbo PVO ali PPVO za cesto G1-2/0249 Ptuj–Spuhlja,**
- **izločitev izjem za ves tranzit, saj alternativna cesta višjega ranga (AC A4 Ptuj–Gruškovje) omogoča varen in okolju sprejemljiv prevoz.**

5. Opozorilo glede osebne odgovornosti

V primeru nadaljnjega molka ali zavestnega opuščanja dolžnega ravnanja bo Civilna iniciativa:

- vložila kazenske ovadbe proti odgovornim uradnim osebam (KZ-1, 332. člen – ogrožanje zdravja ljudi),
- uveljavljala odškodninsko odgovornost posameznikov, ki kljub dokazanim kršitvam zakonodaje ne ukrepajo za zaščito zdravja prebivalcev,
- sprožila disciplinske postopke po ZJU,
- podala prijavo Evropski komisiji zaradi nespoštovanja Direktive 2008/50/ES in 2004/107/ES.

Priloge:

1. Poročilo NLZOH o meritvah PM10 in benzo(a)pirena (feb. 2025),
2. Občinski program varstva okolja MO Ptuj 2022–2027,
3. Prejšnji dopisi in odgovori MOPE/MZI.

S spoštovanjem,

Mitja Krapša

Predstavnik Civilne iniciative za Ptujsko obvoznicu

Civilna iniciativa ZA PTUJSKO OBVOZNICU
civilna.iniciativa@ptujskaobvoznica.com

Mitja Krapša

